

Лепеть Євген

асистент

Науковий керівник: канд. с-г. наук, доцент Котченко М.В.
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Дніпро, Україна

ФОРМУВАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ СТРУКТУРИ ВРОЖАЮ ТА УРОЖАЙНІСТЬ ГІБРИДІВ РІПАКУ ОЗИМОГО ЗАЛЕЖНО ВІД ГУСТОТИ РОСЛИН

Ріпак озимий – високопродуктивна олійна культура, основна продукція якої використовуються у харчуванні та кормовиробництві, є сировиною для хімічної промисловості та джерелом виготовлення біопалива. Завдяки біологічним особливостям культури, високим агротехнічним і фітосанітарним показникам ріпак розглядається як реальний фактор біологізації сучасного рослинництва. У зв'язку з активною сортозаміною, появою нових комплексних препаратів для догляду за посівами виробництво потребує уточнення норм висіву сучасних гібридів ріпаку озимого [1-3].

Метою наших досліджень було визначити вплив норм висіву на формування урожайності гібридів ріпаку озимого. Об'єктом наших досліджень виступали процеси формування урожайності гібридів ріпаку озимого залежно від норми висіву. Предмет дослідження – рослини гібридів ріпаку озимого Торес та Гладіус. Досліджували такі норми висіву: 0,5; 0,7; 0,9; 1,1 млн. штук на га. Польові досліді були проведені у 2017-2018 рр. в умовах Північного Степу України. Дослідження проводились згідно методики Б.А. Доспехова. Загальна площа елементарної ділянки – 120 м². Повторність дослідів триразова.

Важливим показником формування врожаю ріпаку озимого є його структура, яка визначається такими елементами: густотою рослин на одиниці площі, кількістю гілок та стручків на одній рослині, середньою кількістю насінин в стручку та масою 1000 насінин. Максимальний урожай насіння формується при їх оптимальному співвідношенні, однак при недостатньому розвитку одного структурного елемента врожай може бути компенсований за рахунок інших показників, одним з яких є густота рослин.

Як видно з рис. 1, вищі показники індивідуальної продуктивності у гібрида Торес порівняно із гібридом Гладіус. Найбільша кількість стручків на одній рослині у обох гібридів формувалась при нормі висіву 0,5 млн шт./га. Аналогічно змінювалась і показники кількості насіння у одному стручку та маса тисячі насінин.

Найвищі показники урожайності у обох гібридів було сформовано при нормі висіву 0,7 млн шт/га, а саме 3,12 т/га у гібрида Торес та 2,96 у гібрида Гладіус. Загущення посівів у обох гібридів призводило до зниження урожайності (рис 2). Отже, для вирощування озимого ріпаку в умовах Північного Степу України краще зарекомендував себе гібрид Торес.

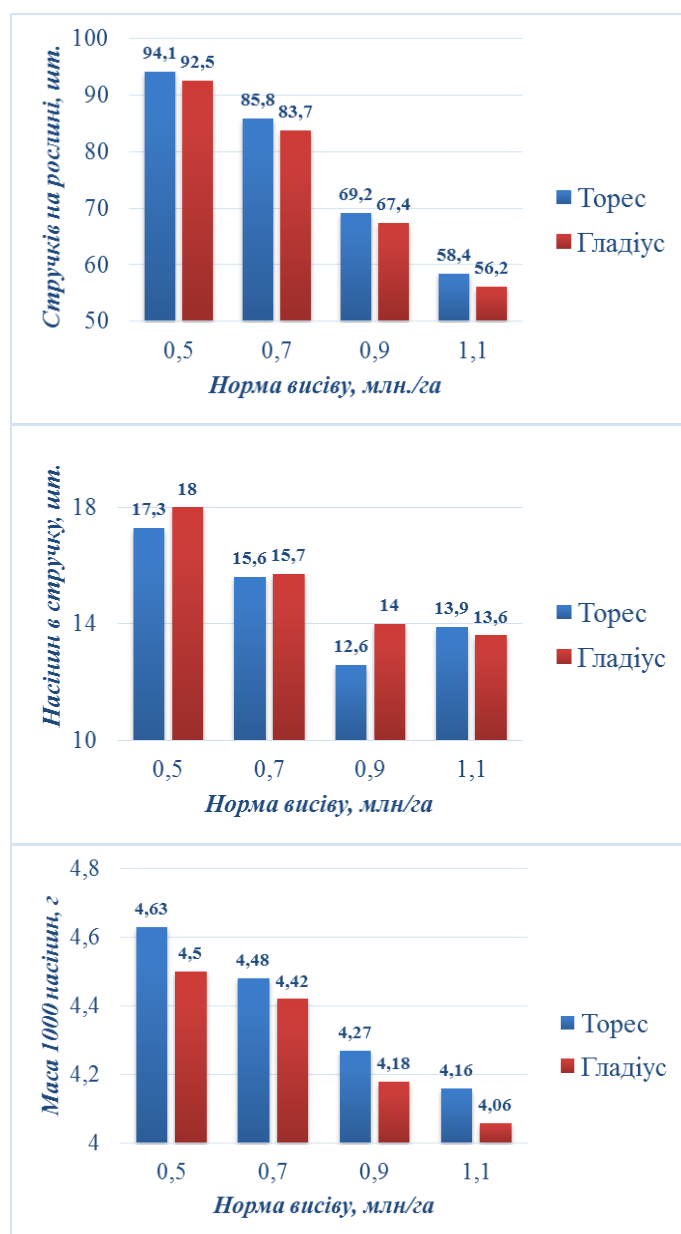

Рис. 1. Вплив норм висіву на показники структури врожаю ріпаку озимого

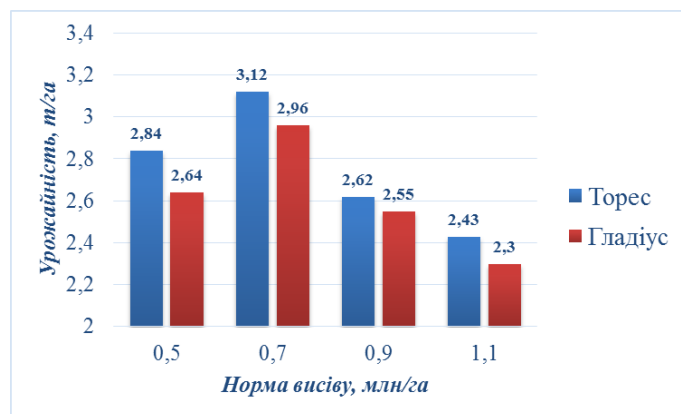

Рис. 2. Урожайність ріпаку озимого залежно від норми висіву

Список використаних джерел

1. Гаврилук М. М., Салатенко В. Н., Чехов А. В., Федорчук М. І. Олійні культури в Україні : навч. посіб. / За ред. В.Н. Салатенка. Київ : Основа, 2008. 420 с.
2. Малина Г. В., Зозуля О. Л.. Захист озимого ріпаку у весняно-літній період *Агроном.* 2015. № 1. С. 72-73.
3. Секун М. П. Захист посівів ріпаку від шкідників. *Агроном.* 2009. № 2. С. 80-84.

Лозінська Тетяна

канд. с-г. наук доцент

Білоцерківський національний аграрний університет

Біла Церква, Україна

**ПОКАЗНИКИ ЯКОСТІ ЗЕРНА СОРТІВ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ЯРОЇ В УМОВАХ
ДОСЛІДНОГО ПОЛЯ БІЛОЦЕРКІВСЬКОГО НАУ**

Основним напрямом досліджень у селекції пшениці на якість вважається створення високоврожайних сортів, в яких би поєднувалися висока продуктивність і якість зерна. Для поліпшення якості злакових культур вкрай необхідним є виявлення існуючих і створення нових генетичних джерел цінних ознак. В селекційному процесі за створення сортів пшениці велику увагу звертають на якість зерна, так як вона відноситься до головних характеристик комерційних сортів [1].

Найважливішим показником якості зерна пшениці ярої є вміст білка. Загальновідомо, що проблема білка є однією із глобальних проблем людства, яка в теперішній час є актуальною. Підвищенню умісту білка і його якості в зерні пшениці приділяється велика увага багатьох селекціонерів [2].

Дослідження сортового складу пшениці м'якої ярої щодо показників якості зерна (вмісту білка і клейковини) проводили впродовж 2016-2018 рр. в умовах ННДЦ Білоцерківського НАУ. Матеріалом для досліджень слугували сорти пшениці ярої: Гординя, Трізо, Харківська 30, Саратовская 29 і Сімкода миронівська. За стандарт слугував сорт Елегія миронівська.

В результаті проведених досліджень вміст білка у сортів знаходився на рівні від 13,2 % у сорту Трізо до 14 % у сорту Гординя. У сорту стандарту Елегія миронівська він був на рівні 12,0 % і поступався всім досліджуваним сортам.

Розмах мінливості найвищим був у сортів Харківська 30 та Сімкода миронівська (2,5), а найменший – у сорту Трізо (1,4).

Коефіцієнт варіації за вмістом білка у зерні вказує на незначну мінливість ознаки у всіх сортів за винятком Харківської 30, у якої цей показник був вищий 10%.

Загальновідомо, що цінність продовольчого зерна пшениці великою мірою залежить від рівня його білковості, а тому і вмісту сирої клейковини. У результаті наших досліджень статистичні параметри вмісту сирої клейковини досліджуваних сортів пшениці варіювали від 21,3 % в сорту Трізо до 26,8 % у сорту Сімкода миронівська. Стандарт мав найменший показник порівняно з досліджуваними сортами і знаходився на рівні 21,2 %.